

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 430.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-moeller02val-shoot-idm140573401040976.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

RECENSION AF EKSTREMERNE.

Af den lille Flok Recensioner af filosofiske og æstetiske Skrifter, som Poul Møller i de sidste ti Aar af sit Liv forfattede, og som er trykte i *Udg.* 5. og 6. Bind, optages her en Anmeldelse af Fru Gyllembourgs da nylig udkomne Novelle »Ekstremerne«, som han skrev til det 15. Bind af Maanedsskriftet for Litteratur, 1836, af hvis Redaktion han det foregaaende Aar var bleven Medlem. Anmeldelsen, der som Maanedsskriftets øvrige Recensioner er en Afhandling af større Omfang, har ikke sin største Interesse i Bedømmelsen af det forelagte Digtværk, der er mindre indgaaende end Poul Møllers første litterære Recensioner; ikke heller i Fremstillingen, der næppe er saa sikker som den klassiske Stil i hans bedste Arbejder; men deri, at Forfatteren i sin sympatetiske Skildring af et Værk af en beslægtet Aand skildrer sin egen. Dette viser sig ikke alene i Enkeltheder, som naar Poul Møller i Fremhævelsen af den raske episke Stil, uden alle udfyldende »Bindestykker«, og den skarpe Persontegning, de »theofrastiske Silhuetter« i Fru Gyllembourgs Novelle fremhæver netop de Fortrin, der udmærker hans egen Novelle, men i det hele i Recensentens Syn paa Værket. Ved saa stærkt at fremhæve *Harmonien* i den nye Novelle af Hverdagshistoriernes Forfatter aftegner Poul Møller det Sindelag, som han i sine sidste Leveaar efter en haard Krise, hvorom flere af Digtene fra den Tid af hans Liv, »Ahasverus« og mange Aforismer bærer Vidne, søgte at frembringe hos sig selv og glædede sig over at se fremstillet hos andre. Anmeldelsen er i denne Henseende en Indledning til den kort Tid efter forfattede Afhandling om Udødeligheden. Da Poul Møller vidste, at Fru Gyllembourg var »Ekstremernes« Forfatterinde, kan man vel i hans Omtale af hendes Værk se et Vidnesbyrd om den Kærlighed, han 431 nærede til det heibergske Hus, ikke mindst til Fru Gyllembourg, der var en af hans ældste Veninder. At i øvrigt Recensionen begynder med en vidtløftig, forberedende Betragtning over den Kunst at recensere, er ganske i Stil med Poul Møllers (og Licentiatens!) grundige Fremgangsmaade.

133

Den mest videnskabelige Fremgangsmaade o. s. v. nemlig Heibergs Metode i Skriftet »Om Vaudevillen som dramatisk Digtart«.

139

Isidste Tilfælde kunde Poesien aldeles opgive sin Sammenhæng med det øvrige Liv, smlgn. Prolegomena til Lægdsgaarden i Ølsebymagle S. 5.

140

De halvfjerdsindstyve Fortolkeres berømte Oversættelse af det gamle Testamente til Græsk er ikke, som Sagnet gik, 70 (72) samtidige, selvstændigt udførte, men ligelydende Gengivelser af den hebræiske Tekst; de enkelte Stykker af denne »aleksandrinske Bibeloversættelse« har forskellige Forfattere. - *Den tyske Professor H. F. W. Hinrichs* udgav i Tilslutning til den filosofiske Analyse af Sophokles' Antigone i Hegels Phänomenologie des Geistes (Læren om Aandens Aabenbaringsformer) Ästhetische Vorlesungen über Goethes Faust (1825) og Das Wesen der antiken Tragödie (1827).

144

Den smukke Afhandling er C. Hauchs Anmeldelse af to Bind Hverdagshistorier i det af Oehlenschläger udgivne Maanedsskrift Prometheus, 1833, der ligesom Poul Møllers Recension begynder med nogle almindelige Betragtninger.

145

Hvad der tilforn har været sagt, i en Anmeldelse af Hverdagshistoriernes tre første Bind i Maanedsskriftets 11te Bind, 1834, af γ (d. e. J. N. Madvig).

147

En Recensent i Maanedsskriftet Athene. Vistnok P. Hjort i en Artikel »Om Digteren Ingemann og hans Værker« i Athene 1815, 5. Bind. - I *Fr. Schlegels Roman Lucinde* (1799) fremstilles den geniale Personlighed som »ein treues Abbild der höchsten, unteilbaren Individualität«.

149

Anm. *Laube* var ikke Jøde, Heine lod sig først døbe 1825; hans Moder var ikke kristen.

432

150

L. Kruse (d. 1839) er Forfatter af en Række endnu i Tyverne meget læste Fortællinger, delvis i Stil med Rahbeks »Prosaiske Forsøg« (1785-1806).

157

Tre af Nutidens mest udmærkede Filosofer o. s. v. Se herom Oplysningen til Afhandlingen om Udødeligheden.

165

Etiske Profiler i den theofrastiske Smag. Den græske Skribent Theofrastos (fra 4. Aarh. f. Chr.) har forfattet en Samling »Etiske Karakterer«, hvori han, der tillige er Forfatter til en Plantebeskrivelse, beskriver de Typer, der forekommer i Komædiedigtningen.